HebrewBooks.org ©Moznaim Publishers. No commercial use allowed.

לאיונא. הדר ביבנה דחסיל הוא ולא נחשד בכך: **בין.** אמר להם (א) מוס קבוע והיה הוא רגיל ליטול כל שכרו: **גמ' מאי טעמא.** לדקה ד' איסורות ולגבה שם (ב) : **גסה נפש טירחיה.** להשליכו לארץ לכפותו ולרחות מומו: **אלא פס.** כי אמר להו מוס עובר הוא אמאי שקיל אגרא הא לא מהני ליה מידי דמיסר קאסר ליה: **דא"כ.** דלא שקיל אגרא אתי למיחשדיה כי אמר בעל מוס הוא: **תרי זימני לא תקינו ליה רבנן.** דכי הוה אמר תם הוא הוה שקיל אגריה וכי (ג) מייתי ליה לקמייה כמה זימנין לא שקיל מידי הלכך ליכא חשדא: **מתני' להוזש.** מי חטאת: **לקדש.** לערב אפר חטאת במים חיים אל כלי: **אפר מקלה.** (ד) כשאר אפר בעלמא. כל אפר קרוי אפר מקלה: אבל אם אותו רואה בכורות אם הדיין או העד או המזה והמקדש כהן וזה המוליכו עמו מעבירו במקום טומאה שאין דרך אחר יח: (ה) **מטמאהו מתרומתו.** ומפסידו שצריך לקנות חולין ולאכול ודמי חולין יקריים מדמי תרומה שהחולין רואין לכל ותרומה אינה רואיה אלא לכהנים: **מאכילו.** זה המוליכו (ו) ומשקו וסכו: **ונותן לו שכרו כפועל.** וגמרא [נ"כ] מפרש מאי היא שלפי מה שהוא מפסידו נותן לו: **גמ' מנא ה"מ.** דאין נוטלין שכר על הוראה ותלמוד תורה (ז) שילמד: **אמת.** תורה: **תרי זו מקודשים.** אלמא יכול ליתן (ח) שכר דאי לא במאי מקדש להו: **אע"פ שהוא ישראל.** ואפי' זה (ט) ישראל דכהנים רגילין בהזאה ובקידוש: **שכר.** הבאת אפר שילך ממקום רחוק לירושלים להביא האפר: **ושכר מילוי.** המים מאי למישקל דאגר טירחיה שקיל (י) ולא הכשרה (כ) המלוה: **לאן שכר הזאה וקידוש.** (מ) (ל) היא הכשר מצוה לא שקיל: **במי חטאת.** דמשמע מילוי המים ובאפר איכא לאוקמא בהבאת אפר: **הילי אזיל.** הא קעבר אלגפש לא יטמא (ויקרא כא): **בבית הפרס.** דאיכא מוזהר מלילך בו: **דדרך יהודה (מ) מנפח אדם בית הפרס והולך.** דעשה כשעורה מטמא במגע ומשא ולא בהאהל וכי מנפח ליה מדחיא (נ) מקמייה ולא נגע ביה ומיהו בתרומה לא מאי אכיל דאמרינן בחגיגה בפרק חומר בקודש (דף כה:) בודקין לעושי פסח ואין בודקין לאוכלי תרומה וההוא בודקין מפרש התם דבהך בדיקה בבית הפרס קאמר: (נ) **בית הפרס שנידש.** שדשוהו בני אדם ברגליהם טהור שאי אפשר לעשה כשעורה שלא יהא נידש ברגל ובית הפרס אין בו שום ספק אלא משום עשה כשעורה בבית הפרס היינו שהה שנתחלש בו קבר: **אי נמי בשאר טומאה.** טימאה להאי כהן בגון גבולות ושרצים שאינו מוזהר עליהן מליגבו: כפועל

תרי זימני לא תקינו ליה רבנן. ומ"מ אכתי אמרי האי תם הוא והאי דשרי ליה לפי שאינו רואה לטרוח פעם אחרת וי"ל שלא חייבוהו חכמים (ס) לרחות פעם אחרת אלא דאם רחוהו דאין יכול עליו שכר ועוד דבזה לא יחשדוהו לעולם שיתיר את האיסור כדי להגעל מטורח (ע) **של פעם שניה:**

הנוטל שכרו לדון דיניו במלים. והא (פ) דתנן מכוער הדיין שנוטל שכר לדון אלא שדיניו דין מפרש בפרק בתרא דכתובות (פ) (קה.) בגמרא (ר) בטלה (ו) דמוכח שרי: **מה אני בחנם בו'.** ומ"מ ושכר לא תקח דכתב רחמנא (שמות כג) למה לי ולאו פירכא היא דתרי מילי ניתנו כדמוכח בריש פ' בתרא דכתובות (דף קה.) דבתורת אגרא שוכר שכר טרחו ובתורת שוחד הייו (ש) להשמדל לדונו יפה ולהפוך בזכותיה כדאמר התם אפי' לזכות את הזכאי ולחייב את החייב ואין לתמוה על דייני גזירות שבירושלים שהיו נוטלין שכרן מתרומת הלשכה דבלאו טעמא דאגר בטלה דמוכח שרי התם כיון דכל עסקם היה על זה ולא היו עוסקין בשום מלאכה שעל כרחם צריכין להתפרנס ומה שנוהגין עכשיו ללמוד תורה בשכר אם אין לו במה להתפרנס שרי ואפי' יש לו אם הוא שכר בטילה דמוכח שמניח כל עסקיו ומשא ומתן שלו מסתברא דחשיב (ת) מוכח יותר מקרנא דתהי חמרא ושקיל זוזא ועוד בקטיס שרי מטעם (ק) שימור ושכר פיסוק טעמים כדמוכח פרק אין בין המודר (נדרים לז.): **המקדש במי חטאת ואפר חטאת הרי זו מקודשת אע"פ שהוא ישראל.** פי' הקונטרס דחוק שפירש דנקט אע"פ שהוא ישראל (ק) דכהנים רגילים בהזאה ובקידוש ואומר ר"י דעיקריא נקט משום רישא דקתני (ש) בריש פ"ב דקידושין (דף נח.) המקדש בתרומה ומעשרות ובמתנות במי חטאת ואפר חטאת הרי זו מקודשת אע"פ שהוא ישראל אמר אביי לא קשיא כאן בשכר הבאה ומלוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא להזות ולקדש והתם קתני המקדש במי חטאת ובאפר חטאת שמע מינה: אם היה כהן (ת) מטמאהו מתרומתו כו': איהו גופיה היכי אזיל (ר) לבית הפרס דרבנן דאמר רב יהודה אמר רב (ש) מנפח (ת) אדם בית הפרס והולך ורב

(ביבנה) חכמים להיות נוטל ארבע איסורות לבהמה דקה וששה לגסה בין תם ובין בעל מום: **גמ' מ"ט האי נפיש טירחיה והאי לא נפיש טירחיה:** בין תם ובין בעל מום: בשלמא בעל מום משום דקא שרי ליה אלא תם אמאי דא"כ אתי למיחשדיה ואמרי האי בעל מום תם הוא והאי דקא שרי ליה משום אגרא אי הכי תם נמי אמרי בעל מום הוא והאי דלא קשרי ליה סבר כי היכי דלשקול אגריה זימנא אחריתי (ב) חד זימנא תקינו ליה רבנן תרי זימני לא תקינו ליה רבנן: **מתני'** (ג) הנוטל שכרו לדון (ד) דיניו בטילים להעיד (ה) עדותיו (ו) בטילין להזות (ז) ולקדש מימיו מי מערה (ח) אפרו אפר מקלה אם היה כהן (ט) מטמאהו מתרומתו מאכילו ומשקו וסכו ואם היה זקן מרכיבו על החמור ונותן לו שכרו כפועל (י): **גמ'** מנהני מילי אמר רב יהודה אמר רב דאמר קרא (כ) ראה למדתי אתכם (מ) (ל) וגו' מה אני (מ) בחנם אף אתם בחנם תניא נמי הכי כאשר צוני ה' אלהי מה אני בחנם אף אתם בחנם ומנין שאם לא מצא (נ) בחנם שילמד בשכר תלמוד לומר (ס) אמת קנה ומנין שלא יאמר כשם שלמדתיה בשכר כך אלמדנה בשכר תלמוד לומר אמת קנה ואל תמכור: להזות ולקדש מימיו מי מערה (ע) אפרו אפר מקלה: ורמינהו (פ) המקדש (צ) במי חטאת באפר חטאת הרי זו מקודשת אע"פ שהוא ישראל אמר אביי לא קשיא כאן בשכר הבאה ומלוי כאן בשכר הזאה וקידוש דיקא נמי דקתני הכא להזות ולקדש והתם קתני המקדש במי חטאת ובאפר חטאת שמע מינה: אם היה כהן (ק) מטמאהו מתרומתו כו': איהו גופיה היכי אזיל (ר) לבית הפרס דרבנן דאמר רב יהודה אמר רב (ש) מנפח (ת) אדם בית הפרס והולך

(ר) כשעורה מטמא במגע ומשא ולא בהאהל וכי מנפח ליה מדחיא (ש) מקמייה ולא נגע ביה ומיהו בתרומה לא מאי אכיל דאמרינן בחגיגה בפרק חומר בקודש (דף כה:) בודקין לעושי פסח ואין בודקין לאוכלי תרומה וההוא בודקין מפרש התם דבהך בדיקה בבית הפרס קאמר: (ש) **בית הפרס שנידש.** ברגליהם טהור שאי אפשר לעשה כשעורה שלא יהא נידש ברגל ובית הפרס אין בו שום ספק אלא משום עשה כשעורה בבית הפרס היינו שהה שנתחלש בו קבר: **אי נמי בשאר טומאה.** טימאה להאי כהן בגון גבולות ושרצים שאינו מוזהר עליהן מליגבו: כפועל

אבל מ"מ טמא הוא כדקתני מטמאהו מתרומתו וקשיא מכאן לפירושו ר"ת דמפרש דיפוח מועיל לכל דבר משום דקשיא ליה אהא דאמרינן בפסחים בפ' האשה בסופו (דף צב.) (ת) בית הפרס לא העמידו דבריהם במקום כרת כדתנן (ת) במס' אהלות (פי"ח מ"ד) ושוין שבודקין לעושי פסח ואין בודקין לאוכלי תרומה מאי בודקין אמר רב יהודה מנפח כו' והשתא מאי קאמר מאי בודקין והלא הבדיקה מפורשת שם במשנה דקתני סיפא ולגזיר ב"ש אומרים בודקין וב"ה אומרים אין בודקין כילד הוא בודק מביא את הטער שהוא יכול להסיטו ונותן לתוך (ת) (ה) מ) נפה שנקבים דקין אם נמצא שם עצם כשעורה טמא ועוד דמשמע דוקא לעושי פסח מהני ניפוח והא אפי' לשאר מילי נמי מהני כדאמר בפ' בכל מערבין (עירובין ל:) (אא) (ב) לכהן בבית הקברות דאמר רב יהודה כו' ואומר ר"ת דלא גרים מאי בודקין אלא גרם אמר רב יהודה כו' ומילתא באפי נפשה היא ומועיל ניפוח לכל דבר אבל בדיקה (ג) של משנה לא מהניא בשום מקום אלא לעושי פסח ויש לפרש הא דשמעתין לפירוש ר"ת דמטמאהו מתרומתו היינו שהולך בלא ניפוח והכי קאמר היכי אזיל ומשני בבית הפרס דרבנן דאמר רב יהודה קא מייתי (ג) דמורי דאיסור בית הפרס לאו דאוריתא אלא מדרבנן (ד) משום לכל דבר בניפוח (ה) כן פירש"י (ו) (וכן) בסוף פ"ב דכתובות (דף כח:) גבי אלו נאמנין להעיד בגדלן מה שראו בקטנן ולפי זה היה מותר בלא ניפוח בכל מצות כמו להעיד וקשיא דלא משמע הכי בפ' מי שהוציאוהו (עירובין מז.) מדנקט לגמוד תורה ולישא אשה ולדון ולערער בין העובדי כוכבים מפני שהוא כמגיל מידם דוקא הני שהן מצות (ז) דאמרינן לגמוד תורה ולישא אשה שאני דאמר (ח) גדול תלמוד תורה כו' לישא אשה לא לתהו ברא כו' או משום כבוד הבריות דאמר בפ' מי שמתו (ברכות יט:) וי"ל דלעולם ה"ה לכל המצות והא דנקט ללמוד תורה משום דפליגי התם היכא דמוגא ממי ללמוד ולישא אשה נקט אע"פ שמוגא אשה בא"י ובשאלתות דרב אחאי מתיר ליטמא בבית הפרס לכל המצות כמו ללאת לקראת מלכים ומפרשים מה חילוק (י) בין נזיר ועושה פסח לשאר מצות דלענין פסח הולך וטהור ע"י ניפוח ולשאר מצות הולך וטמא משמע דרוצה לומר דלכל דבר בעינן ניפוח ומ"מ (ז) שמא לכל דבר חוץ מפסח ודבר תימה הוא בההיא דברכות שמותר לילך עם האבל דרך בית הפרס לכבוד האבל מה כבוד (ח) שהולך ומנפח אחריו ונריך האבל להמתינו לכל פסיעה ושמא רוצה לומר השאלתות (ט) כל שאר המצות בלא ניפוח נמי שרי וההיא דבכל מערבין לדבר הרשות מיירי ע"י ניפוח ואי אין מערבין אלא לדבר מצוה מיירי אפילו בלא ניפוח ולפר"ת קשיא לרבי מרתא דתניא פרק בתרא (דף כה:) דאמרינן התם מודים בית שמאי ובית הלל שבודקין לעושי פסח (כ) מאי בודקין אמר רב יהודה כו' מנפח אדם כו' לעושי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת לאוכלי תרומה העמידו דבריהם במקום מיתה משמע בהדיא (מ) כדמסיק לו להפסיק במילתיה דרב יהודה דבאדיקה דרב בודקין לא היה לו להפסיק במילתיה דרב יהודה ונראה לרבי דגרסינן מאי בודקין ובדיקה המפורשת (מא) לאחר שעבר (ל) לכל דבר אבל

ומעבירו שם ומטמאהו ומפסידו מלאכול בתרומה ויש לו הפסד בדבר שאם היה טהור היה אוכל תרומה שדמיה קלין ועכשיו צריך לקנות חולין שהן ביוקר בשביל שמפסידו בכך יש להאכילו ולהשקותו ולסוכו ושכר זה מותר: המקדש. את האשה במי חטאת ואפר חטאת אלמא דמצי למתהני מינייהו: בשכר הבאת מים ומילוי. מצי לקדושי: בשכר הזאה וקידוש. לא: איהו גופיה. הכהן היכי מצי אזיל במקום טומאה הא קאי בלאו: מנפח אדם בית הפרס והולך. הני מילי לעושי פסח דלא העמידו דבריהם במקום כרת אבל לענין תרומה העמידו דבריהם

(א) [ליתא במשנה שבמשניות], (ב) [מתוס' קס. קדושין נח:], (ג) [בדרש ל:], (ד) [קדושין נח.], (ה) עיירותו ל: [מתוס' כח: פסחים לב: ברכות יט: נדה ז:. מ"ק ה: חגיגה כה:], (ו) ל"ל ליטול מי' מקדש לה, (ז) ג"ש יחס ל"ק, (ח) [שכר יעב"ן], (ט) מכאן"ש לע"ב, (י) ל"ל דמניש, (כ) בטלה דלא מוכח אבל דמוכח שרי מהכרס"ש והכ"ק מוקק מיתת דמוכח וגורס בגמר בטלה שרי, (ל) [וע"ש בתוס' ד"ה מדקקין], (מ) ס"ש בכרה, (נ) ל"ל מעבר כן לכהן בבית הפרס לאמר מי' ל"ק, (ס) ל"ק מ"ז, (ע) ל"ל עמא ל"ק, (פ) ל"ל מדפסיק במילתיה דר"י דגרסינן מאי בודקין דאי אמתני' קאי ול"ג מאי בודקין לא היה לו מי' ל"ק,

תורה אור השלם

1. ראה למדתי אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני יי אלהי לעשות כן בקרב הארץ אשר אתם באים שמה לרשתה: דברים ד ה
2. אמת קנה ואל תמכר חכמה ומוסר ובינה: משלי כג כג

הגהות הב"ח

(א) במשנה וטמאהו מתרומתו: (ב) רש"י ד"ה מ"ט וכו' שם הס"ד ואח"כ מ"ה האי נפיס: (ג) ד"ה אבל וכו' דרך אחר וטמאהו: (ד) ד"ה ושכר מילוי וכו' ולאו היא הכשר המלוה: (ה) ד"ה כלן וכו' שהיא הכשר המצוה כל"ל ומיהת היא נמקק: (ו) תוס' ד"ה הטולל וכו' בגמר בטלה דלאו מוכח דלא שרי אלא באגר בטלה דמוכח הס"ד: (ז) ד"ה היכי אזיל וכו' ממס' אהלות. נ"ב כפ' בתרא וע"ש מ"ש הר"ש דעיקר פירשו: (ח) בא"ד נתון בבדה שנקביה דקין וממחה אם נמצא וכו' בפרק בכל מערבין ולכהן בבית הפרס לאמר ר' יהודה וכו' ואומר ר"ת דלא גרסי' מאי: (ט) בא"ד מדרבנן ושרי לכל דבר וכו' שהן מצות גדולות דמשמע במגילה: (י) בא"ד מה מילוי יש בין וכו' ומ"מ טמא וכו' מה כבוד יש שהולך: (כ) בא"ד מודים ב"ש וב"ה שבודקין לעושי פסח ואין בודקין לאוכלי תרומה מאי בודקין אמר רב יהודה מנפח אדם כו' והדר קאמר לעושי פסח לא העמידו וכו' במקום מיתה והדר מיבעיא להו בדק לפסחו מאי שיאכל בתרומתו כו' ואי אבדיקה דמתני' קאי ולא גרסינן מאי בודקין לא היה לו להפסיק כל"ל ומיהת משמע בהדיא דמפסיק לו להפסיק במילתיה דר' יהודה ממקם: (ל) בא"ד לאחר שעבר ומועיל לכל דבר:

שיטה מקובצת

א) על תיבת ביבנה נרשם עליו קו להורות על הארות למחקר: ב) אחריתי אמרי חד: ג) עדותיו בטלה: ד) מערה ואפרו אפר מקלה ואם היה כהן ומטמאהו מתרומתו מאכילו ומשקהו וסכו: ה) כפועל ס"א בטל: ו) אתכם חקים ומשפטים כאשר צוני ה' אלהים מה אני: ז) מצא ללמוד בחנם: ח) מערה ואפר אפר: ט) ומטאהו מתרומתו כו'. ס"א וכהן גופיה היכי אזיל ומטמא הא קאי בלאו: י) אזיל בבית הפרס דרבנן כדרב יהודה דאמר רב יהודה אמר שמואל מנפח: יא) להם תם בין אמר להם בעל מום הוא: יב) וכי הוו אייתי ליה תו לקמייה כו' לא הוה שקיל מידי: יג) מקלה כלומר אפר בעלמא: יד) אחר לילך ומטאהו והד"א: טו) המוליכו ומשקהו: טז) תורה שמלמד הס"ד: יז) שהיא הכשר מצוה לא: יח) יהודה דאמר מנפח: יט) מדהיא ליה מקמיה: כ) חכמים לראותו פעם אחרת אלא דאם רואהו אין יכול ליטול: כא) מטורחת ראיה פעם

תיבת של נמחק: כב) דכתובות דההוא באגר בטלה דלא מוכח אבל באגר בטלה דמוכח שרי הס"ד: כג) היינו כדי להשתדל כו' ולהפך בזכותיה: כד) דחשיב בטלה דמוכח: כה) מטעם שכר שימור: כו) ישראל אע"ג דכהנים: כז) דקתני בסוף פ"ב דקידושין: כח) משמע הכא על: כט) לתוך כברה שנקביה דקין וממחה אם: לא) בכל מערבין מערבין לכהן בבית הפרס דאמר: לב) שבמשנה לא: לג) מייתי ראיה דאיסור: לד) בניפוח או בנידש תיבות כן פירש"י נמחק: לה) מצות חשובות כדמשמע: לו) דאמר מר גדול: לז) וכ"מ טמא לכל: לח) כבוד הוא שהולך ומנפח הולך ומנפח אחריו: לט) השאלתות דלשאר המצות: מ) בהדיא מדמסיק הכי בתר מילתיה דרב יהודה דאבדיקה דרב יהודה קאי ולא אמתני' דאי לא גרים מאי בודקין: מא) המפורשת במשנה לאחר:

מוסף רש"י

להזות. על הטמא, ולקדש. מי חטאת כשנותן האפר במים קרי קדושה (קדושין נח:). מי מערה. סרמיים הם (שם). אפר מקלה. לגומר פתם אפר שבא מן הקלי בלא (שם). בשכר הבאה. האפר ממקום למקום, ושכר מילוי המים, דמילגא דטירחא היא ואחמנא לא רמיא עליה ואי למשקל אגרא ומקודשת (שם). בשכר הזאה וקידוש. לזיכא טירחא ושכר לימוד תלמה הוא טולא והתורה אמרה לאה למדתי אתכם וגו' כאשר צוני וגו', מה אני בחנם אף אתם בחנם (שם). דיקא נמי. דמתניתין (דקדושין) לאו אהזאה וקידוש קאי, דקתני מי חטאת ואפר חטאת, שנעיין אינן מעורבין (שם). לבית הפרס דרבנן. דלא מטמא אלא מדרבנן, והוא שהה שנתחלש בה קבר ואמו המכרים שמא לדלון כלי המכרים את העצמות והדורס עליהן מסיקן, ועצם כשעורה מטמא במגע ובמשא ולא בהאהל (ברכות יט:) כדתנן (תוספתא פי"ז מ"ב) המוכר את הקבר הרי זה עושה בית הפרס מגלה מעגה מאה אמה, וגזור רבנן שמא כתתה מחרישה את העצמות ופיזרתן באורך המעגה ויש כאן עצם כשעורה ועבור ויטיטנו, ועצם כשעורה מטמא במגע ובמשא דהיינו היסט (פסחים צב:) (תוקמנו רבנן כל שביבות הקבר מאה אמה בספק טומאה (נדה ז:) שכן שיעבו שהמחרישה מולכת את עצמות המת (כתובות כח:). בית הפרס, מלי מעגה מגלה אחד של מאה אמה (מו"ק ה:) לו: לאון דבר שבור ופרוס על שם שנפרסו העצמות (נדה ז:). מנפח אדם בית הפרס והולך. בגמרא ואם יש עצם כשעורה ותאהל ומטמנו (חגיגה כה:) בשבר ליכא ועצם כשעורה לא מטמא אלא במגע ובמשא, אלכך מנפח כדי שלא יגעו רגליו בו ויטלך (נדה ז:) דטולא פסיקא משום עצמות היא ועצמות בלא בשר אינו מטמא בהאהל וכשמנפח לפני רגליו אם יש שם עצם גדול נראה מלילו ועצם קטן נראה בנפיחה ואינו מפיטנו ברגליו (ערובין ל:) וסומך על כך שאם יש עצם ויראהו, ואע"ג דמתאהל לא חייטינן, דאין עצם כשעורה מטמא בהאהל עד דאיכא שדרה או גולגולת שלמה או רוב בגין או רוב מנין (כתובות כח: וכע"ז פסחים צב:) דאי דאוריתא הוא לא הוינן מזלזלינן ביה כולי האי לטמאתן אפיתה, והך בדיקה לעשה פסח דאיסורא הוא לאוכלי תרומה, כדאמרינן בחגיגה (ברכות יט:).

רבינו גרשום

כאילא. שהתירו לו מפני טרחו: מ"ט. ד' לדקה וששה לגסה: האי. גסה נפיש טרחא למיבדקה: דאם כן. דאילא שקיל נמי אתם: אתי למיחשדיה. כי היכי דלשקול ביה אגרא זימנא אחרינא כשחוזר ויפול בו מום אחר: תרי זימני. למשקל אגרא בחדא בהמה לא תקינו ליה ולא אתו למיחשדיה: ולקדש. ליתן מים באפר חטאת: אם היה כהן. הדיין או העד: ומטמאהו מתרומתו. שמוליכו לעיירו ובדרך יש טומאה

בב א מיי' פ"ג מהל' כלכות הלכה ז סמג עשין כי עשה ע ור"ל סימן שיב טעיף ג:
בג ב מיי' פכ"ג מהל' סנהדרין הלכה ה טוש"ע מ"מ סימן ע טעיף ה:
בד ג טוש"ע מ"מ פי' לד טעיף יח בהגה"ס:
בה ד מיי' פ"ז מהל' פרה הלכה ב:
בו ה מיי' פ"ש מהל' מ"מ הלכה ז טוש"ע ר"ל סימן רמה טעיף ו וסי' רמו טעיף ה:
בז ו מיי' פ"ס מהלכות איסורי הלכה ג:
בח ז מיי' פ"ו מהלכות קרבן פסח הל' מ: